

Nr 7.

Ankom till riksdagens kansli den 11 februari 1919 kl. 4 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ändrade föreskrifter i fråga om den ort, där vinst genom försäljning av fastighet skall taxeras till bevillning.

(2:a avd.)

Närvarande: herrar Källman, Röing, Ollas A. Ericsson, Wijk, Lyckholm, Bäckström, Boman, Vennersten, Månsson i Hagaström, Jonsson i Hökhult, Rune, Holmström, Olsson i Kullenbergstorp, Bergman, Jespersion, Johannes Åkesson, Neess, Broman, Öhngren och Viklund i Oviken.

I en inom andra kammaren väckt motion, nr 10, vilken hänvisats till bevillningsutskottet, hemställer herr *Viklund* i Oviken, »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller, att Kungl. Maj:t ville utarbeta och för riksdagen framlägga förslag till sådan förändring av gällande bevillningsförrordning, att vinst av fastighetsförsäljning under alla förhållanden får taxeras till bevillning i den ort, där fastigheten är belägen».

Beträffande motiveringen för detta förslag får utskottet hänvisa till motionen.

Redan länge har det för kommunerna varit ett önskemål att i skatteväg få gagn av de beskattningsbara vinster, som uppkomma genom försäljning av inom kommunerna belägna fastigheter, tillhöriga å andra orter hemmahörande ägare. Många taxeringsnämnder hava också bevillningstaxerat sådana vinster inom kommuner, där fastigheterna befunnit sig. Såsom motionären erinrat, hava emellertid dylika taxeringar, där de genom besvär dragits under högre instans, blivit upphävida.

Utskottet.

Med nu gällande bestämmelser har någon annan utgång ej varit att vänta. Då fråga är om vinst genom enstaka köp och försäljning av en fastighet utan att vinsten till någon del är att tillskriva en av den skattskyldige bedriven yrkesverksamhet, är denna vinst att betrakta som resultatet av en spekulatioⁿ allenast och att i taxeringsavseende hänföra till inkomst av icke yrkesmässig verksamhet eller till tillfällig inkomst. De i 14 § bevillningsförordningen upptagna reglerna om beskattningsorten för bevillningspliktig inkomst i olika fall medgiva icke sådan tolkning, att tillfällig vinst genom avyttring av fastighet (realisationsvinst) skulle vara beskattningsbar inom viss kommun enbart på grund av det förhållandet, att fastigheten är belägen inom denna kommun. Vinsten följer, så att säga, säljarens person. Är denne enskild man, beskattas den i hans mantalsskrivningsort, är fråga om bolag, sammanfaller beskattningsorten med sätet för styrelsen o. s. v. I fråga om yrkesmässigt bedriven handel med fastigheter är åter att tillämpa vad som gäller om beskattningsorten för inkomst av rörelse eller yrke i allmänhet, nämligen regeln om inkomstens eventuella fördelning i taxeringsavseende mellan de orter, där rörelsen eller yrket idkats på mera självständigt sätt eller i avsevärd omfattning.

Lätt begripligt är emellertid, att de senare årens talrika fastighetsförsäljningar med i många fall högst avsevärda vinster för säljaren gjort ifrågavarande spørsmål särskilt aktuellt för kommunerna, och utskottet förstår och gillar de synpunkter, som ligga till grund för det säkerligen ganska allmänna kravet å kommunalt håll på att dessa vinster i möjligaste mån måtte i skattehänseende komma den kommun till godo, där den sålda fastigheten, populärt betraktad som förvärvskällan, befinner sig, lat vara att författningsenligt eller skattetekniskt sett icke egendomen utan själva rörelsen eller den enstaka försäljningsakten kan vara att betrakta såsom förvärvskälla i egentlig mening.

Å andra sidan förbiser utskottet ingalunda, att ett tillmötesgående av ifrågavarande kommunala önskemål, som motionären framfört, är förenat med svårigheter, ej endast teoretiskt utan även och framför allt i praktiken. I detta avseende kan, för att nu endast exemplifiera dessa svårigheter, erinras, hurusom rätt vanligt är, att samma person under samma år gör flera fastighetsaffärer eller gör spekulationsaffärer av olika slag, t. ex. en fastighetsaffär och en aktieaffär. Enligt 9 § 2 mom. 3:o c) i bevillningsförordningen äger den skattskyldige då rätt att från vinst på ett håll avdraga förlust på ett annat. Alla vinster av tillfällig natur bilda i taxeringsavseende *en* inkomstkälla med kvittning mellan däri ingående särskilda

affärer. Tydligen erbjuder det vissa vanskligheter att på denna punkt förena den skattskyldiges och de olika kommunernas intressen. Vidare kunna ofta nog kostnader, som få vid taxering avdragas, vara gemensamma för flera affärer med växlande resultat. Deras uppdelning bleve ej alltid så lätt. Enligt sakens natur kunna antydda förhållanden visa sig än mera komplicerade, då fråga är om yrkesmässig verksamhet med köp och försäljning av fastigheter.

Trots dessa och andra nära till hands liggande svårigheter, till vilka helt visst komma andra ej så påtagliga, anser emellertid utskottet den föreliggande frågan vara av den vikt, att en undersökning bör göras, om ej svårigheterna kunna övervinnas och kommunernas ifrågavarande krav på något sätt bliva tillfredsställt.

Som bekant närmar sig den tid, då kommunalskattefrågan i hela dess vidd kommer att föreläggas riksdagen. De sakkunniga hava redan avgivit ett förslag i ämnet, som för närvarande är underkastat granskning i kammarrätten. De sakkunnigas betänkande ger vid handen, att man på ovan omhandlade punkt icke avser någon ändring i nu gällande regler. Desto angelägnare har det därför syntts utskottet att icke avvakta den blivande propositionen i kommunalskattefrågan utan redan nu fästa Kungl. Maj:ts uppmärksamhet på behovet av en specialutredning i motionens syfte. Resultatet av denna utredning kan då bliva tillgängligt samtidigt med den stora frågans framläggande och möjliggöra för riksdagen att i samband med prövningen av denna fatta ståndpunkt i förevarande detaljspörsmål.

I enlighet med ovanstående får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av herr Viklunds i Oviken förevarande motion, II: 10, måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville föranstalta om utredning, huruvida och i vad mån beskattningsbar vinst genom avyttring av fast egendom må kunna kommunalt beskattas inom den kommun, där egendomen ligger, även om säljaren eljest är för sin inkomst skattskyldig å annan ort, samt för riksdagen framlägga det förslag, som av utredningen kan föranledas.

Stockholm den 11 februari 1919.

På bevillningsutskottets vägnar:

G. W. KÄLLMAN.